

Biskopper og bevægelser

I slutningen af maj 2008 var omkring 150 biskopper samlet til konference om de kirkelige bevægelsers rolle. Temaet for konferencen kunne udtrykkes ved nogle ord, som Benedikt XVI havde henvendt til de tyske biskopper: "Jeg beder jer om at møde bevægelserne med megen kærlighed". En af hovedtalerne var fr. Arturo Cattaneo, der er professor i kanonisk lov. Denne artikel gengiver en samtale, han havde med Zenit om emnet.

Fra Zenit ¹

Med sin udtalelse i pinsen 1998 mindede Johannes Paul II om, at "de kirkelige bevægelsers opståen og udbredelse har bragt en uventet fornyelse i Kirkens liv, som imidlertid også undertiden kan give anledning til splittelse; noget som har udløst ikke alene spørgsmål, men også bekymringer og spændinger". Hvad har De i dag - 10 år senere – at sige om dette?

– Jeg vil først og fremmest minde om, at da paven henvendte sig til bevægelserne, slog han fast, at efter en "indkøringsperiode" og en periode, hvor de kunne vise, hvem de var, så ville "en ny periode, karakteriseret ved kirkelig modenhed", ligge foran dem. I de 10 år, der siden er gået, er denne "modenhed" fortsat blevet styrket – også takket være Benedikt XVI's omsorg. Dette er især blevet tydeligt, når det gælder bevægelsernes integrering i de lokale kirker. Det betyder naturligvis ikke, at alle problemer er løst. En årsag hertil er også, at Kirken – som den levende organisme, den er – har brug for, at hver enkelt del af den kontinuerligt bliver opdateret.

¹ Oversat af Hans Thulstrup. Red.

Hvad er det, som gør det vanskeligt at finde løsninger på de problemer, der stadig findes?

– Vanskelighederne skyldes ofte på den ene side fordomme, misforståelser eller snæversynethed blandt de troende i de lokale menigheder og på den anden side manglende klogskab, erfaring eller en overdreven iver blandt bevægelsernes medlemmer. Ydermere – som nu afdøde fr. Jesús Castellano² bemærkede – "så eksisterer karismen ikke i nogen ren form, og undertiden bliver de også fortolket forkert." Der er fortsat behov for at arbejde på at perfektionere bevægelsernes karismer, og for biskoppernes vedkommende er der ikke alene brug for, at de bistår med at befordre den karismatiske rigdom, men også for, at de er i stand til at sondre, at de er årvågne, og at de er parate til at korrigere eventuelle mistolkninger.

Hvorledes kan sådanne vanskeligheder og spændinger løses?

– Principielt må vanskeligheder af denne art løses ved en dialog, der bliver ført i næstekærlighedens ånd, samt ved en smule tålmodighed og god vilje til at forstå og til at gøre sig forstået. Som kardinal Ratzinger bemærkede,³ burde alle "give sig selv mulighed for at blive ledet af Helligånden", så de "i deres indre må få forståelse for de mange former, som troens liv kan antage". Begge parter – bevægelserne og de lokale menigheder – bør finde vej til en indstilling, som den Paulus taler om i sin hymne til kærligheden.⁴

De har talt til biskopperne. Kan De fortælle os noget om, hvad de har sagt til dem?

– Jeg har opsummeret det i fire punkter, der svarer til de fire vigtigste kendetegn ved Kirken; disse kendetegn er både gaver og opgaver. Ved sin Ånd giver Kristus Kirken at være én, hellig, katolsk og apostolisk, og han kalder Kirken til stadig bedre og bedre at leve op til hver enkelt af disse karakteristika. Hver eneste biskop bør i den Kirke, der er ham betroet, fremme Kirkens enhed i mangfoldigheden, katolicitet i betydningen åbenhed overfor den universelle Kirke, samt en apostolicitet, der indbefatter komplementaritet mellem institution og karisme. Handler biskoppen således, vil han som den allerførste tjener for Ånden bidrage til at helliggøre Kirken i sit bispedømme.

Kan De forklare, hvorledes dette vil kunne sikre de kirkelige bevægelser integration?

– Biskoppens arbejde for enhed bør udføres i bevidstheden om, at mangfoldigheden af tjenester, karismer og måder at leve på og måder at udføre et apostolat på ikke i sig selv er nogen hindring for enhed i den lokale kirke; de er snarere udtryk for dens rigdom. Man bør betænke, at netop Kirken på den ene side opfatter fællesskabets karakter som det mest reelle udtryk for enhed og på den anden side ikke ser mangfoldighed og diversitet som hindringer for en sådan enhed. En mere snæver forståelse af enhed vil føre til en pastoral ensartethed, der gør det vanskeligt for de forskellige bevægelser at blive integreret i bispedømmet og udføre deres apostolat.

² Karmeliten Jesús Castellano Cervera var rådgiver for Trosælærekongregationen og professor i sakramental teologi og spiritualitet. Red.

³ Jf. catholica-artikel #1118: Joseph Ratzinger: Hvor hører de kirkelige bevægelser henne i teologisk forstand? **Klik her** for at læse denne artikel. Red.

⁴ 1 Kor 13,1-13: Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm og en klingende bjælde. Og om jeg så har profetisk gave og kender alle hemmeligheder og ejer al kundskab og har al tro, så jeg kan flytte bjerge, men ikke har kærlighed, er jeg intet. Og om jeg så uddeler alt, hvad jeg ejer, og giver mit legeme hen til at brændes, men ikke har kærlighed, gavner det mig intet. Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind. Den gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag. Den finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden. Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt. Kærligheden hører aldrig op. Profetiske gaver, de skal forgå; tungetale, den skal forstumme; og kundskab, den skal forgå. For vi erkender stykkevis, og vi profeterer stykkevis, men når det fuldkomne kommer, skal det stykkevis forgå. Da jeg var barn, talte jeg som et barn, forstod jeg som et barn, tænkte jeg som et barn. Men da jeg blev voksen, aflagde jeg det barnlige. Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud. Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden.

På den anden side har lokalkirkens katolicitet en særlig betydning i relation til det tema, vi her taler om. Et af de fremtrædende træk ved de kirkelige bevægelser er deres universelle dimension. Som en virkelighed i den universelle kirke i kraft af det gensidige interne forhold mellem den universelle kirke og lokalkirken er bevægelserne kaldet til at virke i lokalkirkerne ved at berige dem og samtidig beskytte dem mod separatismens og decentralismens farer.

Kan man ikke også tale om, at der er en fare for, at en given bevægelse aldrig rigtig bliver rodfæstet i den lokale Kirke?

– Naturligvis må den karakteristiske universalitet i de kirkelige bevægelser ikke føre til, at de glemmer, at Kirken også har en meget betydningsfuld lokal dimension. Bevægelserne vil derfor være en del af Kirken, i samme grad som de er rodfæstede i de forskellige lokale kirker. Visionen om Kirkens universalitet, der repræsenterer et af bevægelsernes værdifulde bidrag til lokalkirkerne, kunne risikere at blive forplumret og kun i teorien blive en vision om universalitet; dette ville bidrage til at den opmærksomhed, der vies den lokale kirkes liv og problemer, bliver mindre. – Rodfæstethed i lokalkirken er også udtryk for kærlighed til Kirken. Samtidig med at bevægelsernes medlemmer forbliver tro mod deres særlige karisme, bør de forsøge at indarbejde den i lokalkirkens liv; derved undgås det, at bevægelsen i det pågældende bispedømme kun eksisterer som organisation. De troende lægfolks kirkelige arbejdsfelt er familien, det omgivende samfund, det professionelle, det politiske, kulturelle, sportslige område etc., og med denne vidt forgrenede tilstedeværelse i bispedømmets liv kan de bidrage til, at bevægelsens karisme bliver andet og mere end blot et fremmedlegeme i bispedømmet. – Dette svarer til, at man i et orkester indfører et nyt musikinstrument, som – samtidig med at det bevarer sit særpræg – tilpasser sig de særlige forhold, der findes i dette orkester i den hensigt at skabe en sand symfoni; noget, som vil kunne ske takket være orkestrets dirigent, i vort tilfælde: biskoppen.

Hvorledes skal vi forstå komplementaritet mellem institution og karisme?

– Der kan ikke være noget modsætningsforhold mellem institution og karisme; ligesom der ikke er noget modsætningsforhold mellem Kristus og hans Ånd. Der er tværtimod tale om en komplementaritet, hvis realisering på en særlig måde er op til den lokale biskop. Biskoppen må i sit bispedømme undgå overdreven og bureaukratisk udvikling af den institutionelle dimension på bekostning af den karismatiske. – Reflekterer man over bevægelsernes integrering i lokalkirkerne, fristes man til at bruge betegnelserne institution og karisme på en uhensigtsmæssig måde, idet man samtidigt på helt uacceptabel vis fremhæver de to ords forskellighed. Ved forskellige lejligheder har Johannes Paul II understreget, at de to aspekter – det institutionelle og det karismatiske – er lige betydningsfulde for Kirken. – Man bør derfor slå fast, at både den institutionelle og den karismatiske dimension er at finde i alle dele af Kirkens liv – omend i forskellig grad. Det er derfor forkert at tænke på bispedømmets pastorale strukturer som udelukkende organisationer, ligesom det er forkert at beskrive de kirkelige bevægelser som værende rent karismatiske uden nogen form for institutionel reference.

Hvad er biskoppernes ansvar i befordringen af denne komplementaritet?

– Betydningen, af at den hellige tjeneste forstås og leves karismatisk, blev understreget af kardinal Ratzinger, idet han blandt andet gav udtryk for, at kun på den måde "kunne man undgå at stivne i institutionelle former; i stedet skabes i ens indre en åbenhed for karisme, en slags antenne, som gør det muligt at være åben for Helligånden og dens virke ... og derved vil man kunne finde frem til et frugtbart samarbejde, når det gælder om at sondre mellem ånderne".

Kardinal Ratzinger pegede på den indbyggede fare for overdreven institutionalisme. Kirken har bestemt brug for organiske strukturer, men hvis institutionerne "bliver for mange og vægtes for tungt, så bliver de en fare for vitaliteten og for den måde, hvorpå Kirkens åndelige natur kommer til udtryk. Kirken bør kontinuerligt gå alle sine institutioner efter i sømmene og sikre, at de ikke bliver

overdrevent tunge og ikke stivner og bliver en rustning, der kan kvæle det åndelige liv, som er en del af den, og som er helt dens egen".

De sluttede med at tale om biskoppen som en Åndens tjener. På hvilken måde skal det forstås?

– Biskoppen er Helligåndens allerførste tjener. Han udøver funktionen som bispedømmets moderator i Kristi Ånds tjeneste, idet han sikrer, at de forskellige apostoliske initiativer, der er baseret på karismerne, kan udvikle sig i harmoni og kan bidrage til at opbygge Kirken i overensstemmelse med den apostoliske tradition. På den måde forstås biskoppernes embedsområde ikke som et centrum, hvorfra alle tjenester og apostoliske initiativer i deres Kirke udgår, men mere som et forenende, koordinerende, opmuntrende, fremmende og modererende centrum, hvor man altid er opmærksom på sit ansvar for at støtte Helligåndens virke i dens mange måder at virke på.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk